

D-NU BOLLIAC

Candidatŭ de dreptŭ alŭ partitei naŭionale pentru allegerile de deputaŭi.

de

C. D. ARICESCU.

BUCURESCI

Typ. Naŭionale, Antr. C. N. RĂDULESCU.

D-NU BOLLIAC

CANDIDATU DE DREPTU ALLUPARTIDEI NAȚIONALE LA
ALLEGERILE DE DEPUTAȚI.

Ună amicū ne scrie de la provin-
ciă cu data din 20 Noembre:

„D. Bolliac ar avea mari șanse
„a fi allesū in multe collegiuri, fi-
„indū că, rădicatū in opiniunea pu-
„blică prin numeróse scrieri impor-
„tante, publicate in *Românulū*, s'a
„rădicatū și mai multū de cândū sus-
„ține in fóia sa, cu atâta tăriă și
„statorniciă, principiile celle mari de
„libertate, egalitate, instrucțiune, ar-
„mare, naționalitate. etc. ast-felū că
„*Trompetta* a devenitū *pânea caldă*
„a totorū cellorū ce prețuescū aceste

„principie salvatóre; déră opozițiu-
 „nea inverșunată ce 'i facū p'aici *có-*
 „*dele Roșulorū*, funcționari și aspi-
 „ranți la posturi, ce înțelegū cu totulū
 „alt-felū circularele d-lūi ministru Bră-
 „tianu de la 16 și 18 currentū, cum
 „și propaganda sistematică contra d.
 „Bolliac, facū a se induoi de succesulū
 „sēu in allegeri pre ceī ce 'lū spri-
 „jine cu tótă țaria convingeri lorū.
 „E de speratū că Capitala illū vā al-
 „lege; ar fi de doritū însă a fi al-
 „lesū și in acelle collegiui unde suntū
 „allegători intellegenti și independenți,
 „cari înțelegū de ce greutate este
 „in cameră unū deputatū ca d. Boi-
 „liac.”

Amū avutū dreptate a dice că
 suntū uă **anăgire** cuvintele din cir-
 culara d-lui ministru Brătianu de la 18
 currentū, că adică totī ómenii de bine

voră fi susținuți „spre a conlucra toți la binele patriei.“

D-nu Bolliac, prin serviciile eminente aduse patriei și litteraturei, ca publicist, ca archeolog, ca scriitor, are dreptă la recunoștința Românilor. D. Bolliac nu este uă simple ilustrațiune națională, este chiar uă celebritate Europénă.

Estă între altele ce citimă în **dic-tionnaire des contemporains**, de Vapereau, edițiunea din 1861;

„D. Bolliac este cumoscută în „patria sa, măi cu sémă ca apărătorul clăcașilor ș'ală Desrobitorul. „La 1836 făcea parte din mișcarea „națională contra Russiei. Ellă dusse „la cameră protestația colonelului „Cămpinenu, șeful mișcării naționale „de la 1836. Totă atunci incepu uă „revistă literariă, intitulată *Curiosulă*.

„care fu suspensă de guvernă la allă
 „patrulea No. La 1838 publică câte
 „va satire politice ce îi attrase dis-
 „grația guvernului, ce-lă arrestă. In-
 „chisă la 1840, in urma tentativei
 „insurrecțiunii contra protectoratului
 „russă, dupe ună arestă de 9 lune,
 „fu exilată la Poiana Mărului.

„La 1848, luă parte activă in
 „miscarea d'atunci, ca membru allă
 „comitetului revoluționară, ca secre-
 „tară allă guvernului provisorii, ca
 „președinte allă clubului română, ca
 „redactore la *Popolulă Suverană*, ca
 „membru la commissiunea de instruc-
 „țiune și la commissiunea pentru e-
 „manciparea țiganiloră. Trămisă in
 „lagărulă lui Fuad Effendi, a pro-
 „testa contra restabilirii regulamen-
 „tului, ellă fu arrestată și cōdussă
 „la Orșova, de unde scăpă, și trecu

„in Transilvania. Aci fundă ȋiarulŭ
 „*Expatriatulŭ* allŭ cŭruia scopŭ era
 „infrăȋirea Romŭnilorŭ d'acolo cu Un-
 „guriŭ. Apoi veni la Paris, unde.
 „de la 1852 pŭnŭ la 1856, publică
 „*Memoriele* sŭlle in cestiunea romŭnă.“

Curierulŭ Romŭnu, redactatŭ de d.
 I. Heliade Rădulescu, acŭsta foaie
 care a formatŭ opiniunea publică,
 de la 1830 pŭnŭ la 1848, este plinŭ
 de articoli de fondŭ de d. Bolliac,
 cum ŝi de reviste teatrale, ŝi de in-
 teresantulŭ itinerarŭ archeologicŭ. pu-
 blicatŭ in acea foaie pe 1845 ŝi 1846.
 Cea d'ăntŭiŭ dramă originale ce s'a
 urcatŭ pre scena romŭnă ŝi dupe a-
 cŭsta tragedia in 5 acte ŝi in ver-
 suri „Tăierea a 12 boeri la Monas-
 tirea Dealului, despre cari amŭnduo
 a vorbitŭ *Curierulŭ Romŭnescŭ*, suntŭ
 opere alle d-lui Cesar Bolliac.

În emigrațiune, d. Bolliac a publicat ȳ critica despre regulamentul, arhontologia, pravila lui Karagea, con-dica penale de la 1851, într'ua bro-șură tipărită la Paris în 1851, ti-pografia E. de Soye; și *Unitatea Ro-mâniei*, în altă broșură, tipărită în tipografia J. H. Dehou, + 1853.

De la 1848 pênă la 1856, a a-dressat ȳ mai multe memoire și epis-tole¹⁾ către ministrii Franței și ai Angliei, către Napoleon ca președen-te și ca Imperator, și către Prin-cipele Napoleon; tôte în cestiunea română, priiminđu de la ceș și ur-

1) Choix de lettres et mémoires sur la question roumaine par M. Cesar Bolliac — 1856, suivi d'une table avec les arti-cles relatifs aux Principautés Danubiennes, qui ont paru dans les Revues françaises, de-puis leur fondation jusqu'à ce jour, 1836 Sept. — Lithographie Goyer 7 R. Dauphine. — Paris. —

mă responsabil lingvistice. A scris și articoli în aceeași chestiune în ziarul *Assemblée nationale* (23 Martie 1853), și în *Universul* (12 Ianuarie 1854), cum și în multe alte jurnale importante ale Europei.

A prezentat împăratului Franței și vărului său charta geografică a României în relief, care, împreună cu Memoriile sale, au stat de la întregul președinte lui Napoleon III, spre a le studia.

A imprimat în 1856 alte Memorie spre a servi la istoria României. 2)

A început în 1857 în Paris foaia **Buciumul**, a căreia deșină era *Autonomia, Unirea, Principe străină*,

2) Mémoires pour servir à l'histoire de la Roumanie — Topographie. — Paris 1856.

spre a lumina opiniunea publică in Franția in cestiunea română. 3)

Totū la 1857 a publicatū uă colecțiune de poesie, in limba română sub titlulū «Naționale» și alta cu titlulū «Renascerea României» 4) și poema sa *Domnulū Tudor*, in limba francesă. 5)

In raportulū annuale allū societății anticarilorū Franciei, și allū societății de geografii comparată, din anni 1855 și 1856, suntū pagine intregre relative la descoperirile făcute de d. Bolliac in aceste sciințe.

3) Imprimată la Paris, piața Panteonu. 2 tipographia De Soye et Bouchet.

4) Naționale. Paris. De Soye et Bouchet. Impr. — 1857.

5) *Domnu Tudor*, episode de la révolution roumaine de 1821. — Paris. — Just Rouvier libr. — 1857.

Déră ceea ce n'a făcută nimené pêné la d. Bolliac, este că, prin legătura sa cu bărbații de sciință din Francia, a reeșitū a se face in colégiurile franceze lecțiunī a parte despre geografia română, ce pêné atunci nu exista, România fiindū confundată cu Turcia de către geografii străini.

Toți câți aū scrisū despre litteratura, istoria, geografia Românilorū, aū vorbitū seū aū citatū pre d. Bolliac. De exemplu, Colson, Vaillant, Ubicini, Malte-Brun, și deosebite foie periodice.

Ubicini ȕice:

„Ceca ce privesce numismatica, „topografia etc., a Principatelorū Române, a fostū tractate de d. Cesar „Bolliac intr'unū modū completū. D. „Bolliac intrebuinteză timpulū seū „in exiliū a stringe materialū pen-

„tru, istoria Romăniei. . Cella, rela-
 „tate de noi in acéstă operă asupra
 „origini și antichităților Daciei, au
 „fostă estrasse, in mare parte, din
 „notele, manuscripte ce d. Bolliac a
 „bine-voitū a ne comunica.“ 6)

Și mai la vale, vorbesce despre
 numismatică Romăniei și împărțirea
 ei in patru periode, de către d. Bol-
 liac. 1)

Malte-Brun, cellū mai insemnatū
 geografū allū Franciei, dice:

„D. Cesar Bolliac, pētrunsū d'a-
 „celle nobilī simțiminte ce facū pre
 „unū scriitorū a apēra țērța sa, nu
 „numai contra hasardelorū politiceī,
 „ci încă contra ignorenței generale,
 „s'a incercatū a face cunoscută pa-

6) Provinces Danubiennes. (l'Univers) —
 Valachie et Moldavie — par Ubicini, pag. 197

1) Opera citată — pag. 199,

„trîa 'sa Europei, civilisate, intr'ua se-
 „riã de Memorie, (A se 'vedea *Anna-*
 „*lele* din' Martiũ, 'pag. 381), din care
 „cellã d'ãntõiu memoriũ ce a 'appã-
 „rutũ (Topografia Romãniei), este
 „pentru noi d'unũ interessũ directũ.
 „Moldo-Valachia a fostũ pãnã aã
 „fõrte pucinũ cunoscutã.“

„Intr'adevêrũ, in geografiẽle ce amũ
 „ãvutũ pãnã acum despre valea Du-
 „nãrii, numele locurilor suntũ des-
 „figurate. Si ar fi fostũ de doritũ
 „duo' lucruri' relativũ la provinciẽle
 „dunãrene: 1. Intrebuintãrea acelle-
 „iași limbe in nomenclaturã geogrã-
 „ficã; 2. Uãlmaĩ intimã 'cunnoscin-
 „tã despre țerra aceea.

„Acãsta a incercat'o d. Bolliac.
 „reconstituindũ Romãnia, prin care
 „intellege Dacia trãjanã. Dupe ce a
 „reconstituitũ vechiele hotare alle Ro-

„măniei, dupe ce a stabilită supra-
 „facia ei teritoriale, apoi descrie
 „munții, râurile, punctele strategice,
 „orașele și satele; clima. avuția, și
 „câile sêlle de comunicare.

„Acestă travalliū allū d-lui Bolliac
 „are pentru noi uă altă atracție de
 „câtū aceea a unei pure topografie:
 „aflămū in ellū urme despre trece-
 „rea și locuința strămoșilorū noștri
 „Galī in etimologiele unorū nume
 „de urbe, de gîrle, de fântâne, etc.
 „Din acestū punctū de vedere, opera
 „d-lui Bolliac e de unū mare inte-
 „ressū pentru etnografī.“ 2)

Revista Orientelūi, pre Ianuariū
 1857, dice:

2) *Nouvelles annales des Voyages, de la
 Geographie, de l'histoire et de l'archéologie,*
 par. M. V. A. Malte-Brun, Avril 1856, VI se-
 rie, II année, pag. 106—109.

„Unŭ bărbatŭ pre care pozițiunea și luminele s'elle l'aŭ făcutŭ a putea avea informațiuni precise despre istoria și situațiunea patriei s'elle, își propune a ne da unŭ tabloŭ succinte de geografia, istoria, administrațiunea și instituțiunile Romăniei. D. Cesar Bolliac, ne promite uă completă encyclopediă a acestei țerre, in opera sa *Memorie spre a servi la istoria Romăniei*. Scopulŭ s'eŭ este a face a se interessa de patria sa opiniunea Europei, arrättându-ı starea ei trecută și presentă, sub uă formă erudită și totŭ-d'ua-dată atractivă. 3) . . .

Să cercetămŭ acum și operele d-lui Bolliac de la 1856 pênă ađi.

La 1857, d. Bolliac publică in-

3) Revue de l'Orient. Bulletin de la societé orientale de France—Janvier 1857,—par V. Langles et Ed. Dulaurier pag. 38—48.

tr'unu' grosu' volumu' poesiele s'ele de la 1835 p'ene la 1857, imp'artite in trei part'i: partea I de la 1835 — 1843; partea II de la 1843 — 1847, partea III, de la 1847 — 1857. Tot pre atunci public'a si u'a brosur'a forte imponte. *Căllătoriă Arhivologică*,

Intr'altă brosură, tipărită la 1861, public'a mai mult'i articoli, scriși in străinătate si in țerră, din cei mai însemnați s'eu classici.

Deschid'endū acum organele de publicitate de la 1858 p'ene ađi, aflămū:

In *Naționalulū* pre 1858 și 1859, in No. 26: + - «Ne trebuescū das-căli»

In No. 36. — „Confessiune“.

In No. 39. — „Professiune de credință“

In *Naționalul* pre 1860:

In No. 5. — „Titlul suveranilor români“.

In *Românul* pre 1857, aflăm:

In No. 9. „Professinne de credință a d-lui Boliac, în prețuia algegerilor deputaților pentru divanul ad hoc“.

In *Românul* pre 1858:

„Despre Daci“ (No. 55. 58.)

„Sentințe.“ (No. 63, 66. 68, 85).

„Opiniunea publică“ (No. 71.)

„Candidații și deputații“. (NO. 105)

In *Românul* pre 1859:

„Partitul național“ (No. 18)

„Altă religie, alți preoți“ (No 21)

„Fusiunea“ (No. 36)

„Moderatii,“ (37)

„Mosaicul sociale,“ (No....)

„Organisarea administrației în România“ (No. 43 — 51)

- „Libertatea presei« (No. 68—70)
 »Inchisorile n6stre« (No. 97)
 »Critica Criticeii« (No. 144)
 »Esplicarea c6tor6-va vorbe« (No.

29)

In *Rom6nul6* pre 1860:

- »Libertatea individuale.« (1)
 »Ministerul6 și constituțiunea« (2)
 »Armarea« (3)
 »Colonisarea german6« (4)
 »Ne administr6m6 in libertate, se6
 nu?« (5)
 »Ordonanța asupra presei« (6)

In *Rom6nul6* pre 1861:

- »Libertatea individuale« (7)

(1) No. 17—18, 350, 352, 359

(2) No. 212.

(3) No. 266, 280, 284, 300, 305, 310

(4) No. 287, 289, 291, 295.

(5) No. 316, 317, 322, 326, 339, 347.

(6) No. 330, —

(7) No. 2—3 13, 18, 21, 27, 34.

» Monastirile din România « (1)

» Cercetări prin Monastiri » (2)

» Acțiunea română și reacțiunea boeréscă « (3)

» Commissia pentru vërificarea titlurilor suppușilor străini « (4)

Aci vomă însemna și *Petițiunea Bolliac* de la 11 Iuniu 1861, care s'a propusă de d. Bolliac în câmpul libertății inundat de ună poporă numerosă; acea petițiune, acoperită de de patru-sute mi de iscăliture din ambele țerre surore aderându la principiile dintr'ênsa, in capulă căroră figuréază semnăturile d-lor Resetti; Brătienă și Golești,

(1) No. 41, 49, 50, 56, 72, 77, 251, 252, 256, 258, 263, 268, 278, 303, 340.

(2) No. 242, 246

(3) No. 351.

(4) No. 245.

se p $\acute{o$ te considera, ca [un \acute{u} adev \acute{e} rat \acute{u} plebiscit \acute{u} .

In *Rom \acute{a} nul \acute{u}* pre 1862:

„Arnauto-Fanario \acute{t} i \acute{i} .„ (5)

»Monastirile din Rom \acute{a} nia« (6)

»Monastirile Brancovenesci« (7)

Apoi c \acute{a} te laude (meritate), pentru tabloul \acute{u} **daco-romane** (1)! C \acute{a} te recommand \acute{a} r \acute{i} de c \acute{a} tre d. Rosetti c \acute{a} tre alleg \acute{a} tori d'a allege pre d. Bolliac deputat \acute{u} \acute{s} i membru la sfat \acute{u} ! \acute{S} i ce omagine de recunosc \acute{i} n \acute{t} \acute{a} din partea a sute de cet \acute{a} teni din Capital \acute{a} , de t \acute{o} te nuan \acute{t} ele. pentru operele s \acute{e} lle.

(5) No 19

(6) 78, 81, 94—96, 104, 106, 108, 112, 113, 117, 125, 131, 132, 141, 144, 145, 147 301,

(7) No, 260, 262, 264, 265, 267, 269 274.. 293, 306, 316, 318, 337.

Cestiunea acestor \acute{u} aver \acute{i} s'a publicat \acute{u} \acute{s} i in bro \acute{s} ure, at \acute{a} t \acute{u} in rom \acute{a} nesce cum \acute{u} \acute{s} i in francesesce, la 1863, in tipografia Rosetti

(1) No 272 pre 1861

De exemplu:

În *Românul* pre 1858, aflăm în No. 87 profesiunea de credință a d. Bolliac și altoru cetățeni, însoțită d'aceste cuvinte ale d. Rosetti:

„Ne grăbim să publica această profesiune de credință cu cea mai „deplină mulțămire și adheșiune din „parte-ne.“

Tot în *Românul* pre 1858 No 103, d. Rosetti susținea candidatura d-lui Bolliac ca deputat, protestându contra stergerii sêlle din listele electorali de către Căimăcamia de trei.

În *Românul* pre 1859:

În No. 46 d. Bolliac este recomandat ca deputat de d. Rosetti celor 13 colegiuri vacante, recomandat cu cuvinte ca acestea :

„Cei cari vor dreptate și naționalitate să allégă din bărbații ce re-

„comandămă la valle, și cară aș dată
 „*multe doveđi că suntă cu minte și cu*
 „*ăanima pentru naționalitate și drep-*
 „*tate* »

In No. 52, d. Rosetti suține al-
 legerea de deputatū a d-lui Bolliac in
 Tîrgoviste. ȃicendū :

„Acolo lupta a fostū intre parti-
 „tulū națională, care a allesū pre d.
 „Bolliac, și partitulū reacționarū ce
 „avea de candidatū pre d. Heliade
 „care ne mirămū cum a cutedatū să
 „se propună ca reprezentante allū
 „nației, d-sa care a susținutū pre
 „rondū tôte partitele și tôte regi-
 „mele etc.“

„Te previnū d-le, adauge d. Ro-
 setti, a te immormînta *de viū*, căcī
 aī commissū crime pentru carī **orī**
ce omū pôte arunca assu-
pra-ți cu pétra.“

Assemenî cuvinte n'aũ nevoieã de comentarie: elle caracterisã pre deplinũ pre autorele lorũ!

In *Românulũ* pre 1860 :

In No. 34, d. Bolliac figurẽzã intre candidații partitei naționale pentru municipalitatea capitalei. In No. 333, d. Bolliac este allesũ ca membru la municipalitate, dintre candidații partitei naționale.

In No. 191, 192, 193 și 195, suntũ desbaterile adunãrii în privința escluderii d. Bolliac (allessũ ca deputatũ la Vlașca).

DD. Rosetti și Ion Brătianu, de și ministrii atunci (30 Iuniũ și 5 Iuliũ) illũ apërarã cu **intusiasmũ**.

In *Românulũ* pre 1861 :

In No. 74, d. Bolliac este recomandatũ de d. Rosetti ca deputatũ

allū partitei *naționale și independente* pentru Legislativa.

În No. 170 d. Bolliac se vede figurându ca membru la municipalitate. dupe recomandația *Românului*,

În No. 285, figurează demisia d-lui Bolliac ș'alți trei membri ai municipalității, pentru motivu că ministerulū d'atunci n'a respectatū legile, etc.

În No. 308, d. Bolliac este recomandatū de d. Rosetti ca candidatū allū partitei naționale, dupe cêrerea mai multorū deputați de suburbie.

În *Românulū* pre 1862 aflăntū :

În No. 6, pre d. Bolliac ca membru allū comitetulū pentru organizația banchetulū naționale allū Unirii. *dupe cererea mai multorū cetățenū*, si toastulū sêu istoricū la a-

cellă banchetă, s'a tipărită în miile de
exemplare,

„ In No. 294 Mulțămire către d. Bol-
liac din partea a 190 cetățeni, din
Capitală cari dicu: „Perseverența, ac-
„tivitatea și capacitatea d-le, în pro-
„pagarea drepturilor naționale și e-
„conomice ale României, 'ți au as-
„sigurat dreptul la recunoștința
„publică; lucrările d-le. în cestiuni
„politice și sociale fiind nisece mo-
„numente ce nu se improvisează, nici
„nu se pot sfărâma veri-uă-dată.

„ „Eră! Cartea în cestiunea monasti-
„rilor disse închinată, sperăm a-și
„avea curîndu effectul sōu, precum
„vedurăm cu fericire mēssurele lu-
„ate de maltul guvernū în privința
„celorū disse brăncovenesci. Fericite
„bărbatul, care are norocirea să-și
„vedă îndeplinite ideele la cari tînteză;

»dără de uă mie de orî mai ferice cândü
 »acelle idee suntü naționalî. Recun-
 »noscință dără și omagine pentru
 „cei ce le aü executatü și le vorü
 „executa.“

Ei bine! Uitat-a d. Rosetti și a-
 micii seî serviciele eminente addusse
 patriei și nuoelorü instituțiunii de e-
 minentele nostru publicistü, și prin
 urmare, și dumnélorü și *Românului*,
 de la 1859 pêne la 1863?

Déca le a uitatü *Românulü*, nu
 le aü pututü uita Româniî, căci, dupe
 desbinarea d-lui Bolliac de d. Rosetti
 pentru motivele cunnoscute, *Buci-
 mulü* și *Trompeta* aü continuatü a
 susține acelleași principie ce le sus-
 ținea d. Bolliac și in *Românulü*; do-
 védă darea sa in judicatä la 1863
 și primulü avertissementü datü *Bu-
 cimulü* de d. Kogălnicünu 14 ðille

dupe lovirea de la 2 Maiū. (1) Dovedă, suprimarea *Bucimului*, in pređiua deschiderii camerei (6 Decembriū) pentru protestulū energicū allū d-lui Bolliac contra parodiării votului universale (2).

„Trebue să spunemū francamente
 „că *parodia* care s'a făcutū de către
 „**spiritulū rēului** votului univer-
 „sale, a covērșitū tótă paciența nós-
 „tră ; nu desperămū insă, pentru că
 „credemū in *geniulū care protege pre*
 „*Romāni și țerra lorū. Dintr'ua rea*
 „*procedere va eși unū resultatū bunū;*
 „*din impilare va eși libertatea, din*

(1) Veđi *Bucimulū* No. 230 ($14/_{26}$ Maiū 1864.)

(2) Veđi in suplimentulū *Monitorulū* No. 274 pre 1864, decretulū No. 31279 din 5 Decembre, decretū demnū de d. Kogălnicēnu.

„strivire va eși independentă. Tote
 „silințele *illegali* spre a scoțe uă ca-
 „meră *servile*, avemū convinoțiunea
 „profundă că lañ datū camera cea
 „mai independente, care a avutū veri
 „uă-dată România.“ (1)

D. Rosetti urmază să fie gelosū
 d'ua asemeneai protestare, energică și
 profetică. Déca *Bucimulū* ar fi fostū eu
 glasū la 5 Decembre 64, nu șcimū,
 déca ar fi protestatū mai tare de câtū
Bucimulū.

De vomū foileta *Bucimulū* și *Trom-
 petta*, începēdū de la 2 Maiū, e-
 poca cea mai critică pentrū publi-
 cisti, aflămū:

In *Bucimulū* Nr. 229, 130, 1331
 prē 1864:

Mulțime de depeșe către d. Bol-

(1) *Bucimulū* No 317 (5 Decembre).

liae (care nu era ministru) din partea cetăenilor, de toate nuanțele, anunțiându „bucuria generale și viua «recunoștință pentru disolvarea Camerei oligarhice, ce ducea țera la «peire; și acclamându pentru noa «lege electorale, care chiamă la «exercitarea drepturilor politice pre «fiin desmoseniți ai Națiunii.»

(Fie acésta în trecātu ca respunsu la circulara Comitetului electorale din *Românulū* de la 24 currentū).

D. Rosetti, ce e dreptū, a protestatū la 1866 contra lui 2 Maiū, numindu-lu **uccidere deplină a tuturor libertăților**, (1); dără la 1867 și-a luatū vorba inapoī: convinsū negresitū de d. Kogălnicénu, dicēndū: «Orī câtū de cădută arū fi

1) *Românulū* din 13 febr. 1866.

«uă națiune, ea nu se duce dupe
 «unū omū, ci dupe uă idee, dupe
 «drapelū. Câți ore in ziua de 2
 «Maiū aū fostū contra lui 2 Maiū?
 «Intrebându-se fie-care in constiința
 «sea, va recunnósce că **numărulū**
 «**oposanților era micū, fór-**
 «**te micū.** Duo Maiū era drape-
 »lulū de la 1821, 1848, 1857,
 «1859, d'aceea Națiunea intrégă l'a
 «susținutū(1).

Pre cine să credemū? Pre d. Rosetti
 de la 1866, orī pre d. Rosetti de la
 1867? Pre nicī unulū, fiindū a-
 mēnduoī *nesincerī*.

In *Bucinulū* Nr. 231 pre 1864
 aflāmū uă depeșă telegrafică către d.
 Bolliac din partea a 80 cetățenī din
 Craiova, in care dicū că «rógă pre
 «d. Kogălnicēnu a nu se scoborī să

5) Romānulū de la 17 Sept. 1867.

«respundă la epistola *oligarchului de*
 «*destre* Ion Brătianu, publicată în
 «*escommunicata* **fóie a ellinului**
 „C. A. Rosetti(1). *Amuțescă gurele a-*
 «*cestorū duoî vrějmași ai Românilorū*
 „*și ai libertăților.*»

În *Bucimulū* Nr. 232 pre 64 a-
 flânu discursulū d-lui Radu Campi-
 niu (ex-deputatū roșu) din Brăila,
 cu ocasiunea ȝillei de 10 Maiū spre
 celebrarea *salvatorului actū de la 2*
Maiū. Illū felicitâmū. . . .

Despre 10 Maiū 1864 se să vedă
 depeșele către d. Bolliac în *Buci-*
mulū Nr. 233, 234, și 236.

Acele depeșe nu erau provocate
 de guvernū, ca cele venite d-lui Bră-
 tianu.

1) Vedī acea epistolă în *Româmulū* de la
 12 și 13 Maiū 1864 și în *Româmulū de Du-*
mucă de la 17 Maiū 1864.

Apoi, la, ori ce apăsare, la ori ce nedreptate, chiar dupe 11 Februariu, *Trompeta* a fostu jurnalul de predilecțiune allu cellorū năpăstuiți și striviți.

Cându studentii Iesyeni și Bucurescenii au simțitu nevoia a se adresa la unu publicu românū inteligente, pentru affaceri de libertăți și de naționalitate, pentru viitorul patriei lorū, nu s'au gânditu la altu publicistu de câtu la d. Bolliac. (*Trompeta* Nr. 427, 429, și 430 pre 1866.)

Cându Români de preste Milcovū, coplesiți de Jidovi. ce amenință Naționalitatea româna. au simțitu nevoia a scôte acellu țipătū durerosū allu desperatului meprisatū, ei la *Trompeta* trămisseră protestulū lorū, convinși că d. Bolliac este căldu-

rösü appërătorülü al Românilorü despreuți în casa lorü de vagabonđii din Russia, Galitia și Germania.

(*Trompetta* Nr. 430, 431 pre 1866).

Cândü Iessyeniî erau persecutați de funcționari, fiindü că luptau contra Tërtanilorü, la d. Bolliac adressară ei protestele lorü (*Trompetta* Nr. 427 pre 1866).

D-lui Bolliac protestară cetățeniî din Bacău contra accordării dea guvernü a dreptur lor politice Jidovilorü. (*Trompetta* Nr. 427 pre 1866.)

Prin d. Bolliac, Iessyeniî făcüră s'adjungă la guvernü și la reprezentanțiî terreî protestulü lorü, contra administrațiunii ceî impiedicau subscrierea petițiunii către Cameră, spre a se refusa Jidovilorü drepturi politice. (*Trompetta* N. 425 pre 1866).

La d. Bolliac protestau Iessyeniî

și Botoșeneni contra cuvintelor offensătoare ale d-lui Iepurénu, ce califica in Cameră de inamică ai țêrrei pre luptătorii contra Jidoviloră (*Trompeta* Nr. 427, 429 pre 1866).

Cândă telegrafistii, acestă corpă care are drepturi la recunnoscința Româniloră, pentru activitatea, labórea, devotamentulă sêu pentru binele publică,— cândă telegrafistii fuseră constrînși să proteste contra inundării străiniloră in acéstă ramură, ei nu s'aũ gânditū la altū publicistū de câtū la d. Bolliac, spre a le sustine dreptulă loră inaintea Camereloră ș'a Națiunii.

Să se vedă in *Trompeta* Nr. 451 pre 1866, epistola de mulțămire a 33 de telegrafisti din Capitală, cu lista celloră străini din telegrafū, la care mulțămire aũ adheratū totū cor-

pulă telegrafico-postale din tótă țerra (*Trompeta* Nr. 457, 458, 459, 460 și 466 pre 1866 și Nr. 531 pre 1867). Aci figuréază și protestul telegrafistilor din Romănia contra asserțiunilor offensătore din *Independența Română*, attingătore de corpulă telegraficū.

Apoi, protesturile contra abusurilor împiegașilor administrativi (Nr. 463, 465, pre 1866).

Protestulă a 96 cetățeni din Capitală contra profesiunii falșilor liberali din sala Slatinénu, ce aũ fostũ împiedicatũ pre d. Bolliac a usa de libertatea cuvântului; și indemnarea lorũ d'a annuncia d. Bolliac altă și și altũ localũ spre a discuta in lince cestiunea la ordinea șilei (Nr. 466 pre 866).

Protesturile contra presiunii administrative in alegeri (Nr. 466 id).

Protestul corpului profesionale contra atacurilor *Românului*, că *acestui corp este mort* (Nr. 467 id.)

Protestul contra arrestării arbitrare a Ministerului public, in persoana girantului *Trompettei*, arrestare cassată de curtea de Cassațiune (Nr. 467 pre 1866.)

Manifestări imposante pentru emanciparea țerei de Jidovi, (No. 467 pre 66).

In *Trompette* pre 1867 aflăm:

Programma acestei foie pentru indreptarea rellelor țerei (No. 529).

Protestul contra vândării moșielor Statului (No. 530).

Protestul contra licitării viciose a moșielor Statului (No. 535).

Contra calcării legilor (No. 537).

Contra arbitrariului d. Davilla (No. 542).

Contra amenințării d-lui Bolliac de d. Martinovică și tovaroșii, cu scopul d'a lă sili să facă rectificări nedemne în foia sa. Acelle 2500 de cetățeni declară că d Bolliac *totă-d'a-una a susținut drepturile adevărată națională* (No. 542—544).

Correspundeta dupe foiele englese în cestiunea Jidovilor, compromisă de d. ministru Ion Brătianu (Ne. 546 și 548) și lovirea dată prin această autonomie noastră.

Dără cererea socotelor muncipalității (No. 551 și 553) făcută de 3000 cetățeni cu greutate ?

Dără protestul a mii de allegători contra allegerilor muncipalității de la Septembre trecut (No. 555).

Protestă contra arestărilor de presă (No. 557).

Protestă contra arbitrarului insolentă allă unor impiegati ca zapciulă din Potgoria Muscellului, și ca judecătorulă N. Seulescu totă-d'acolo, susținuți de d. Alexandru Golescu, cum se țice (No. 558, 562).

Acestea, ca publicistă, érá ca reprezentante allă națiunii, d. Bolliac a făcută d'acelle interpellări cari provocă cestiuni ministeriale, precum: cestiunea telegrafistiloră, a d. Pană Olănescu, de la care s'a folosită Statulă cu duo milliône ce ară fi fostă cu deseversire perdate fără d. Bolliac; a scóleloră sătenesci etc. etc.

Acestea avându-le in vedere, șépte deputați din camera disolvată aũ făcută uă propunere, care țice :

»In considerațiunea eminenteloră

„servicie aduse de d. Bolliac patriei
 „selle prin multe opere ca omă de littere;
 „ca omă politică prin memoriile date
 „de la 52 — 56 cabineteloră din Lon-
 „dra și Paris, făcndă cunoscute Euro-
 „pei drepturile și instituțiunile năstre;
 „ca publicistă, prin operele relative
 „la secularizarea averiloră disse in-
 „chinate și brăncovenescă, și susține-
 „rea instrucțiunii gratuite și obliga-
 „toriă și a emancipării țeranului de
 „elaca, și a armării generale și a lăr-
 „giri censului electorale, etc; ca
 „istorică, prin luminele sapiente re-
 „versate asupra originii Daciloră;
 „ca archeologă și numismatică, prin
 „collectiunea moneteloră daco ro-
 „mane, bisantine și române, dupe
 „care a publicată interesantulă tabloă
 „**Daco-Romane**, citată de societă-
 „țile archeologice din Europa; ca dire-

„ctore generale allă achiveloră Statu-
 „lui, regulându archivele și museurile
 „nóstre; in finə ca funcționară, mi-
 „litară și civile; pentru aceste con-
 „siderente sub-scrișii deputați propu-
 „neaă (in sesiune 66—67) a se vota
 „d-lui Boliac uă recompensă națio-
 „rale de câte duo miă lei pre lună,
 „pre câtă timpă va trăi.

DD. Grigorie Miculescu, de la Me-
 hedintă.

— N. G. Gogóșă, de la Vlașca.

— M. S. Vladimirescu, de la Vâlcea.

— D. Chirișescu, de la Argeșă.

— Mihail Pleșoianu, de la Buzeă.

— N. R. Locusténu, de la Ro-
 mană.

— C. D. Aricescu, din Muscellă.

Déca acéstă propunere nu s'a de-
 pusă pre biroulă adunării, causa este

însuși d. Bolliac; care s'a oppusă energică cu aceste cuvinte:

„Recompensa mea e cugetulă meă; „ceea ce ambiționeză este „increderea „Româniloră. Să amănâmă propunerea pentru alți timpă, cândă puterile „melle, slăbite de totă nu voră mai „putea ține péna de publicistă.“

Ne oprimă aci. Am dovedită îndestulă credemă că eminentele nostru publicistă, d. Bolliac, are dreptă la recunoscința Româniloră.

Nu ne indoimă déră că mai alesă Capitala, capulă Romêniei, care scie mai bine apprețui serviciile acestă neobosită luptătoră allă causei sacre, se va crede mândră a fi reprezentată în cameră de bărbați ca dd. Bolliac, General Tell, C. Kretzulescu, și cei assemene loră.

C. D. Aricescu